

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ
НА ОБЛАСТ ВАРНА

Министерство на околната среда и водите

Вх. №

04-00-1543

София

05.07.2021 г.

СТАНОВИЩЕ

от Марио Смърков

Областен управител на област с административен център Варна

Относно: Предложения за изменение на границите /увеличение на площта/ на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна BG0000100 „Плаж Шкорпиловци“ и BG0000103 „Галата“

Във връзка с постъпили в Министерство на околната среда и водите /МОСВ/ предложения за изменение на границите /увеличение на площта/ на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна BG0000100 „Плаж Шкорпиловци“ и BG0000103 „Галата“, изразявам следното становище, представящо позицията на Областна администрация Варна, Община Аврен, Община Варна, Община Долни чифлик и Община Бяла, на чиито територии попадат посочените защитени зони, включително допълнителните площи, предложени за включване в техните граници:

Защитена зона /33/ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна BG0000103 „Галата“

33 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна BG0000103 „Галата“, обхваща част от крайбрежието на Черно море - варовиково плато, прорязано от дълбоки дерета. Северната му част е по-висока. Крайбрежието е със стръмни земни и скални брегове и свлачища в едната си част а в друга има пясъчни ивици и крайморски гори. Основно местообитание в района на Галата са широколистните гори. Част от площта ѝ е заета от крайбрежни морски води, обработваеми и тревни площи.

Съгласно Стандартния формуляр на защитената зона, към момента в предмета на опазване на зоната са включени 11 типа природни местообитания и местообитания на 2 вида риби, 14 вида бозайници, 4 вида влечуги, 1 вид земноводно и 2 вида насекоми.

В прокто-заповедта публикувана за обществен достъп на 11.02.2021 г. в предмета на опазване са включени следните типове природни местообитания и местообитания на видове, както следва:

- типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):
 - 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини;
 - 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода;
 - 1160 Обширни плитки заливи;
 - 1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове);
 - 1210 Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси;
 - 2110 Зараждащи се подвижни дони;
 - 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition;
 - 3260 Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitricho-Batrachion;
 - 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
 - 92A0 Крайречни галерии от Salix alba и Populus alba;

- местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:
 - бозайници – Голям нощник (*Myotis myotis*), Муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*), Афала (*Tursiops truncatus*);
 - земноводни и влечуги – Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);
 - риби – Карагъз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Малък карагъз (Харип) (*Alosa tanaica*);
 - безгръбначни – Вертиго (*Vertigo angustior*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*).

Описаният предмет на опазване на 33 BG0000103 „Галата“ в Стандартния формуляр е различен от предмета на опазване в проекта на заповедта, което не става ясно от къде произтича.

С настоящото предложение за изменение на защитена зона /33/ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна BG0000103 „Галата“ и разширение с териториите, прилежащи на плаж Паша дере и на юг от него и за изменение на проекто-заповедта за обявяване на защитената зона се предлага в предмета на опазване да се включат следните типове природни местообитания и местообитания на видове:

- 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини;
- 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода
- 1160 Обширни плитки заливи
- 1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове)
- 1210 Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси
- 2110 Зараждащи се подвижни дюни
- 2130* Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни)
- 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или – Hydrocharition
- 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*
- 91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа
- 92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*
- Бозайници – Видра (*Lutra lutra*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Афала (*Tursiops truncatus*), Муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*)
- Земноводни и влечуги – Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)
- Риби – Карагъз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Малък карагъз (Харип) (*Alosa tanaica*)
- Безгръбначни – Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*), **Euplagia (Calimorpha) quadripunctaria*, Бръмбър рогач (*Lucanus cervus*), Лицена (*Lycaena dispar*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Вертиго (*Vertigo angustior*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*)

Предложението е подкрепено с научно обосновани мотиви за включване в границите на защитената зона нови площи на типове природни местообитания – 2110.

2130*, 91G0*, 92A0, както и местообитания на видове бозайници, влечуги и безгръбначни - *Lutra lutra*, *Barbastella barbastellus*, *Lutra lutra*, *Testudo graeca*, *Testudo hermanni*, *Emys orbicularis*, *Cerambyx cerdo*, **Euplagia quadripunctaria*, *Lucanus cervus*, *Morimus funereus*, *Vertigo angustior*, Научно обосноваването мотиви обаче се базират на данни от преди 2014 г. /вкл. 2013г., 2011 г. и т.н./, което дава основание за претенции относно актуалността на данните /още повече, че при извършване на доклади с оценки на въздействието върху защитените зони във връзка с реализация на ИП/ПП в границите им един от критериите за оценка е актуалност на информацията/. В направеното предложение са използвани данни от реализацията на ДОВОС за "Морски газопровод Южен поток - български участък", 2013 г., който обхваща само част от допълнителната територия, предвидена за разширение/включване в границите на защитената зона. Използвани са и данни от проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", които следва да са били налични на много по-ранен етап, а се оказва, че тогава същите не са били взети предвид при изготвяне на първоначалния вариант на проекто-заповедта, предоставена за обществен достъп. Не става ясно какви нови обстоятелства са породили необходимостта от разширяване границите на защитената зона и промяна в предмета на опазване.

Съгласно направеното предложение не става ясно къде точно са разпространени новите типове природни местообитания и местообитания, на видове в допълнителната площ, предвидена за увеличаване/включване в границите на защитената зона /част от тях са посочени само като точки, а не като площ/. Следователно не става ясно и как са определени точните площи и граници на допълнителната територия, предвидена за включване в защитената зона. Същото е необходимо и с цел преценяване обхвата на забранителните режими, включени в предложението, вкл. режима по т. 8.1. от предложените режими за защитената зона, което е необходимо за изразяване на по-обективно становище по документацията /напр. не става ясно забраната по т. 8.1. за коя точно площ от „2 – километровата зона от брега“ важи, включително не е уточнено за кой бряг става въпрос – черноморски, речен и/или др., т. като същата важи за границите на местообитанията, а те не са ясно посочени в предложението/.

Предвид факта, че при определяне на границите и предмета на опазване на защитената зона водещи са научнообосноваването данни, а не икономическите интереси и факта, че с разширяване на границите на защитената зона се обхващат територии/имоти с приети и действащи ПУП, както частни така и държавни, предвидени за задоволяване на обществени нужди /пример за такъв имот е ПИ с идентификатор 04426.501.63, собственост на СОК „Камчия“, в който е изградено водостопанско хидромелиоративно съоръжение и др./, считаме, че с цел да се избегне **необосновано** засягане на частни и държавни интереси, е необходимо да бъдат категорично ясни и обосновани границите на разпространение на местообитанията, както и да бъдат обосновани границите на допълнителната площ предвидена за включване в обхвата на защитената зона. Освен това считаме за необходимо да се предвижда допускане на изключения от забраните, напр. за ремонт и реконструкция и др. дейности, съобразени с необходимата поддръжка и експлоатация на съществуващите обекти, които дейности не би следвало да оказват отрицателно въздействие върху предмета на опазване в защитената зона.

Защитена зона /ЗЗ/ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна ВГ0000100 „Плаж Шкорпиловци“

ЗЗ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна ВГ0000100 „Плаж Шкорпиловци“, обхваща част от крайбрежието на Черно море –

крайбрежна територия, разположена южно от устието на река Камчия и се простира до територията на община Бяла. Територията на защитената зона е заета от крайбрежни морски води, обширна плажна ивица, горски територии, обработваеми и тревни площи.

Съгласно Стандартния формуляр на защитената зона, към момента в предмета на опазване на зоната са включени 19 типа природни местообитания и местообитания на 2 вида риби, 6 вида бозайници, 4 вида влечуги, 1 вид земноводно и 7 вида насекоми.

В проекто-заповедта публикувана за обществен достъп на 11.02.2021 г. в предмета на опазване са включени следните типове природни местообитания и местообитания на видове, както следва:

- типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

- 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини;

- 1130 Естуари;

- 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода;

- 1160 Обширни плитки заливи;

- 1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*;

- 2110 Зараждащи се подвижни дюни;

- 2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни);

- 2130 * Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни);

- 2180 Облесени дюни;

- 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или

Hydrocharition;

- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи);

- 6240 * Субпанонски степни тревни съобщества;

- 8330 Подводни или частично подводни морски пещери;

- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae*);

- 91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmenion minoris*);

- 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*; Заповед за обявяване на защитена зона BG0000100 „Плаж Шкорпиловци“

- 91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens*;

- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;

- 91S0 * Западнопонтийски букови гори;

- местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:

бозайници – Видра (*Lutra lutra*), Дългоух ношник (*Myotis bechsteinii*), Афала (*Tursiops truncatus*), Муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*);

земноводни и влечуги – Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипоопашката костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);

2.2.3. риби – Карагъоз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*), Малък карагъоз (Харип) (*Alosa tanaica*);

безгръбначни – *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), *Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia Callimorpha quadripunctaria*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Вертиго (*Vertigo angustior*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*).

Описаният предмет на опазване на 33 BG0000100 „Плаж Шкорпиловци“ в Стандартния формуляр е различен от предмета на опазване в проекта на заповедта, което не става ясно от къде произтича.

С настоящото предложение за изменение на защитена зона /33/ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна BG0000100 „Плаж Шкорпиловци“ и разширение с териториите, прилежащи на плаж Кара дере и за изменение на проекто-заповедта за обявяване на защитената зона се предлага в предмета на опазване да се включат следните типове природни местообитания и местообитания на видове:

- типове природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие:
 - 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини
 - 1130 Естуари
 - 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода
 - 1160 Обширни плитки заливи
 - 1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*
 - 2110 Зараждащи се подвижни дюни
 - 2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни)
 - 2130* Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни)
 - 2180 Облесени дюни
 - 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*
 - 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)
 - 6240* Субпанонски степни тревни съобщества
 - 8330 Подводни или частично подводни морски пещери
 - 91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
 - 91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmion minoris*)
 - 91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*
 - 91H0* Панонски гори с *Quercus pubescens*
 - 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори
 - 91S0* Западнопонтийски букови гори
- местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие:
 - Бозайници – Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Видра (*Lutra lutra*), Малък подовонос (*Rhinolophus hipposideros*), Дългоух ношник (*Myotis bechsteinii*), Муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*), Афала (*Tursiops truncatus*)
 - Земноводни и влечуги – Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*)
 - Риби - Карагъоз (Дунавска скумрия (*Alosa immaculata*), Малък карагъоз (*Харин*) *Alosa tanaica*)
 - Безгръбначни – Вертиго (*Vertigo angustior*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*), **Euplagia quadripunctaria*, Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбър рогач (*Lucanus cervus*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

Предложението е подкрепено с мотиви за включване в границите на защитената зона на нови площи на типове природни местообитания – 2110, 6210*, 6240*, 91Н0*, 91М0, както и местообитания на бозайници и влечуги - *Vormela peregusna*, *Elaphe sauromates*, *Testudo graeca*, *Testudo hermanni*, *Emys orbicularis*. Мотивите в голямата си част не се базират на теренни проучвания, а на принципа на моделиране на местообитания, чрез директна дигитализация на сателитни изображения и др. Дори в самото предложение е посочено, че е необходимо точно картиране на терен за определяне на площите на местообитанията. Част от данните се базират на проучвания от 2014 г., което дава основание за претенции относно актуалността на данните /още повече, че при извършване на доклади с оценки на въздействието върху защитените зони във връзка с реализация на ИП/ППП в границите им един от критериите за оценка е актуалност на информацията/. В направеното предложение са използвани и данни от проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I". Посочените данни следва да са били налични на много по-ранен етап, а се оказва, че тогава същите не са били взети предвид при изготвяне на първоначалния вариант на проекто-заповедта, предоставена за обществен достъп. Не става ясно какви нови обстоятелства са породили необходимостта от разширяване границите на защитената зона и промяна в предмета на опазване, предвид факта, че голяма част от картирането е направено дистанционно, а не на терен, съгласно информацията в предложението.

В допълнение на гореизложеното в направеното предложение не става ясно къде точно са разпространени новите типове природни местообитания и местообитания, на видове в допълнителната площ, предвидена за увеличаване/включване в границите на защитената зона /част от тях са посочени само като точки, а не като площ/. Следователно не става ясно и как са определени точните площи и граници на допълнителната територия, предвидена за включване в защитената зона, предвид факта, че нямаме обоснована информация от теренни проучвания за разпространение на местообитанията, вкл. за техните граници. Тази информация е необходима и с цел преценяване обхвата на забранителните режими, включени в предложението, вкл. режима по т. 5.1. от предложените режими за защитената зона, което е необходимо за изразяване на по-обективно становище по документацията /напр. не става ясно забраната по т. 5.1. за коя точно площ от „2 – километровата зона от бреговата линия“ важи, включително не е уточнено за кой бряг става въпрос – черноморски, речен и/или др., т. като същата важи за границите на местообитанията, а те не са ясно определени и посочени в предложението/.

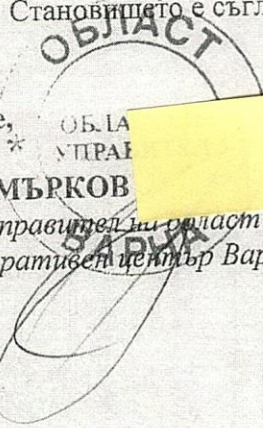
Предвид факта, че при определяне на границите и предмета на опазване на защитената зона водещи са научнообоснованите данни, а не икономическите интереси и факта, че с разширяване на границите на защитената зона се обхващат територии/имоти с приети и действащи ПУП, както частни така и общински и държавни, предвидени за задоволяване на обществени нужди /включително територия, предвидена за реализиране на пряк крайбрежен път, свързващ общините Долни чифлик и Бяла/, считаме, че с цел да се избегне **необосновано** засягане на частни, общински и държавни интереси, е необходимо да бъдат категорично ясни и обосновани границите на разпространение на местообитанията, както и да бъдат обосновани границите на допълнителната площ предвидена за включване в обхвата на защитената зона. Освен това считаме за необходимо да се предвижда допускане на изключения от забраните, напр. за ремонт и реконструкция и др. дейности, съобразени с необходимата поддръжка и експлоатация на съществуващите обекти, които дейности не би следвало да окажат отрицателно въздействие върху предмета на опазване в защитената зона.

По отношение на останалите режими считаме, че следва да отпадне предвиденото „бивакуване“ като изключение от забраната по т. 5.2., т. като същата противоречи на идеята на същата забрана, а именно „да не се допуска увреждане или промяна на характера на повърхността на естествената растителност и до нарушаване на свързаността им със съседните естествени и полуестествени местообитания и възможността на характерните видове да се движат свободно - за местообитания 1130, 1240, 2110, 2120, 2130, 2180“ (в изпълнение на цели 3.1.1), за което бивакуването е предпоставка. Същото се потвърждава от наличието на проблеми в общините /особено през летния сезон/, свързани с почистване на плажните ивици извън концесионните площи от отпадъци /вкл. тяхното извозване и депониране/ в резултат от нерегламентирано бивакуване и къмпингуване. Считаме, че същото следва да се регламентира със Закона за устройство на Черноморското крайбрежие.

С цел устойчиво развитие чрез намиране на баланс между опазването на природните местообитания и местообитанията на видовете в границите на екологичната мрежа Натура 2000 и изпълнение на задълженията на Р България по европейските директиви от една страна и икономическото развитие на общините от друга страна, ще подкрепим разширението на границите на защитената зона след изясняване на гореописаните неясноти по отношение на границите на защитените зони и местообитанията, които се опазват в тях и се прецизират режимите, предвидени за опазване на зоните.

Забележка: Становището е съгласувано с РИОСВ Варна

С уважение,

МАРИО СМЪРКОВ

Областен управител на област
с административен център Варна